Deelname Competitie Groenste Stad
Entente Florale 2015

Gemeente Zwijndrecht Groener

Gemeente Zwijndrecht
Raadhuisplein 3
3331 BT ZWIJNDRECHT

Gemeente Zwijndrecht

Groen beweegt Jong en Oud

met fietsroute

beleef de natuur in Zwijndrecht

Groene groeten uit Zwijndrecht

Kijfhoekkerkje

Arboretum

Beweeg in het groen dichtbij huis!

Zwijndrecht is genomineerd voor de titel 'Groenste stad van Nederland 2015', georganiseerd door de stichting Entente Florale. Deze fietsroute brengt u langs een aantal mooie groene locaties in Zwijndrecht, Heerjansdam en het buitengebied. Stap op de fiets en ontdek het groene karakter van Zwijndrecht!

Speciaal voor deze gelegenheid schreef René Kerkhoven een kort verhaal dat de diverse plekken langs de route op speelse wijze verbindt.

met handig routekaartje op pag 16/17

Samen op pad

‘Kom jongens, pak jullie fietsen, dan gaan we!’ De zware stem van opa Van Dam galmde door het huis aan de Rozenlaan in Heerjansdam. Het was een prachtige voorjaarsdag en hij kon niet wachten om met de kinderen op pad te gaan.
‘Sanne, ben jij ook klaar om te vertrekken?’
‘Ik kom er zo aan, opa Kees!’
Terwijl Thijs en Daan al buiten stonden met hun fietsen, was Sanne nog even bezig haar schoenen aan te trekken. Opa Van Dam pakte zijn fietstas en Daan deed zijn rugzakje om.
‘Zo, jij bent goed voorbereid!’ zei Thijs’ opa tegen hem.
‘Ja, ik heb zelfs mijn verrekijker meegenomen.’
‘Waar gaan we eigenlijk heen?’ vroeg Daan nieuwsgierig.
‘Ik heb een mooie tocht bedacht van Heerjansdam naar Zwijndrecht,’ antwoordde opa Van Dam. ‘We gaan door polders, we komen langs de Oude Maas en maken een stop bij de Munnikendevel. Daarna gaan we Zwijndrecht in, waar we ook langs allemaal mooie plekken komen. We eindigen met iets lekkers op een terras aan de rivier. Daarna fietsen we terug naar huis.’
‘Hmm, ik krijg nu al trek!’ reageerde Thijs. Opa moest lachen om zijn kleinzoon, die altijd honger leek te hebben.
‘Wacht maar, tot we gefietst hebben! Dan zal je pas trek hebben!’
‘Hoe ver is het eigenlijk, opa Kees?’ vroeg Sanne, die inmiddels ook buiten was gekomen.
‘De route is ongeveer 17 kilometer lang. En dan moeten we nog terug naar huis, maar dan nemen we de kortste weg.’
‘Maar dat is veel te lang!’ zuchtte Sanne. Thijs en Daan keken elkaar aan.
‘Nee, dat valt best mee hoor!’ reageerde opa. ‘Het is mooi weer en we kunnen halverwege pauzeren bij de kinderboerderij. En als het nodig is, duw ik je wel een stukje.’ Sanne’s gezicht klaarde zichtbaar op.
De 10-jarige Thijs van Dam en de 11-jarige Daan Kuipers waren al jaren de beste vrienden. Ze hadden jarenlang in Zwijndrecht bij elkaar in de klas gezeten, totdat Thijs en zijn jongere zusje Sanne naar Heerjansdam waren verhuisd.
Opa Van Dam trok de deur achter zich dicht, en daar gingen ze.
‘Kom jongens, we beginnen bij de IJsclub!’

Heerjansdam

Begin de fietstocht aan de Molenweg bij IJsclub Heerjansdam.

Bij de IJsclub stapte opa Van Dam af.
‘Jammer, dat er deze winter geen ijs lag,’ zei Daan. ‘Ik heb al drie jaar niet kunnen schaatsen!’
‘Ja jongens, de winters worden warmer. Ik heb vroeger heel wat kunnen schaatsen, soms weken achter elkaar. Wisten jullie, dat de IJsclub al 118 jaar oud is? Mijn éigen opa heeft nog meegemaakt, dat de club werd opgericht.’ Thijs keek Daan aan en gaf hem een knipoog.

Ga over de Molenweg richting dorpskern. Stop na 300 m bij de begraafplaats.

Het viertal fietste verder in de richting van het oude dorp. Al snel passeerden ze de Algemene Begraafplaats.
‘Heel lang geleden stond hier een kasteel,’ vertelde opa. ‘Toen dat tweehonderd jaar geleden op instorten stond, hebben ze het afgebroken. Pas later, in 1870, is de begraafplaats aangelegd.’
Aan weerszijden van de ingang stonden treurwilgen.
‘Het lijkt wel of die bomen moeten huilen,’ zei Sanne. De jongens moesten lachen om Thijs’ jongere zusje. Boven de poort glinsterde een tekst in gouden letters.
‘Zijt ook gij bereid?’ las Daan hardop voor. ‘Wat een rare taal!’
‘Ja, zo spraken de mensen vroeger,’ reageerde opa.

Sla 100 m na de begraafplaats rechtsaf de Wilhelminastraat in. Volg de weg, die overgaat in de Prins Bernhardstraat. Stop even bij de dubbele treurwilg aan het water.

Rechts keken ze uit over het Waaltje. Ze genoten van het weidse uitzicht over het open water. Het riet langs de kanten bewoog zachtjes heen en weer in de wind.
‘Hebben jullie die boom al eens goed bekeken?’ vroeg opa Van Dam. Langs het water stond een enorme treurwilg. Thijs, Daan en Sanne gooiden hun fietsen neer en renden naar beneden. Onderin de stam zaten drie grote openingen.

Algemene Begraafplaats

‘Kijk er maar eens in, jongens.’ Sanne, Thijs en Daan staken elk hun hoofd door een gat in de stam.
‘Die boom is al vaak in de brand gestoken door kwajongens, maar hij heeft het telkens weer overleefd.’ Opa Van Dam had zijn hele leven bij de brandweer in Heerjansdam gewerkt.
‘Wie doet zoiets nou?’ reageerde Daan verontwaardigd. Hij was een echte liefhebber van de natuur. ‘Ik weet het niet. Een boom in de brand steken, dat is geen kattenkwaad meer. Helaas hebben we nooit iemand kunnen betrappen!’
‘Bah, wat is het smerig daarbinnen!’ riep Sanne. Er lag allemaal afval en viezigheid in de zwartgeblakerde holte van de wilg. Het stonk er ook een beetje.
‘Ja, het is jammer dat er nog altijd mensen zijn die hun troep zomaar ergens achterlaten.’

Fiets omhoog langs het Oude Gemeentehuis uit 1958, het grijze gebouw aan uw linkerhand. Ga op de dijk linksaf de Dorpsstraat in. Sla na 200 m bij de splitsing rechtsaf. Ga vervolgens na 250 m linksaf (volg de dijk). Na 300 m lijkt de Dorpsstraat te eindigen. Ga hier rechtsaf het fietspad op en steek over. Sla vervolgens linksaf. Volg de Dorpsstraat verder gedurende ongeveer 1.000 m. De Dorpsstraat gaat overigens op zeker moment over in Develsluis.

De polders en de Oude Maas

Terwijl de vier over de Dorpsstraat verder fietsten, genoten ze van het uitzicht over Polder het Buitenland. Bij huis De Lage Nesse stonden bloemen in allerlei kleuren in bloei.

Sla na de genoemde 1.000 m bij bushalte Develsluis rechtsaf, naar beneden het fietspad op.

Ze stopten rechts van het fietspad bij het gedenkteken van de Watersnoodramp van 1953.
‘Kijk maar eens goed, hoe hoog het water toen stond,’ zei opa. ‘Ik kan me het nog goed herinneren.’ Op de maatlat stond het waterpeil tijdens de overstroming aangegeven: ‘Heerjansdam 1953 – 3.65 m boven N.A.P.’
‘We hadden hier helemaal onder water gestaan,’ zei Daan verbaasd. Onder de

lat met het waterpeil stond een gedicht. Thijs las het voor:

> ‘De bondgenoten storm en maan
> vielen de Lage Landen aan
> en toonden in die ene nacht
> hun onmetelijke kracht.
> Bedenk wel, mens-van-later,
> hoe hoog kwam toen het water!’

Onder de indruk van het verhaal van de watersnoodramp reden ze verder. Rechts strekten zich de akkers van Polder het Buitenland uit. Links zagen ze natuurgebied het Slobberoord liggen. Langs de kant graasden schapen. Sanne’s haren wapperden in de wind.

Na 950 m komt het fietspad uit op het Drs. J. Borgmanpad. Ga hier linksaf. Het Borgmanpad voert u tussen de Oude Maas en Polder de Hooge Nesse naar Zwijndrecht.

Thijs en Daan keken hun ogen uit langs de Oude Maas. Het water van de rivier drong via een kreek de grienden binnen. Over de rivier kwamen enorme schepen voorbij gevaren.
Ineens wees Thijs opzij: ‘Kijk, daar hebben ze een hut gebouwd!’ Tegen een omgevallen boom waren allemaal takken opgestapeld. ‘Cool,’ reageerde Daan. ‘Zullen we morgen teruggaan? Dan kunnen we ook ergens een hut maken!’
Thijs keek zijn opa aan.
‘Dat moet je niet aan mij vragen, jongen. Maar ik denk, dat je moeder het wel goed zal vinden.’ Sanne trok een gezicht als een oorwurm. Die jongens altijd met hun gewroet in de aarde, leek ze te denken.

Na ruim 2 km op het Borgmanpad gaat U op de Veerweg linksaf (mocht U willen pauzeren: rechts bevindt zich Van der Valk Hotel Ara met terras met zicht op de rivier). Volg de Veerweg tot op de Lindtsedijk.

Ze passeerden het recreatiegebied De Veerplaat.
‘Weet je nog, opa Kees, dat Sanne en ik hier vroeger in de zomer altijd in het pierenbadje mochten?’ zei Thijs.
Over een schelpenpad kwam een meisje op een paard langs.

Landgoed het Buitenland

Polder het Buitenland, dat vroeger een agrarische bestemming had, is op initiatief van de eigenaar omgevormd tot landgoed. Het is 10 hectare groot en is voor 90 % toegankelijk voor het publiek. Na jarenlange voorbereiding is het in september 2014 door burgemeester Dominic Schrijer officieel opengesteld voor het publiek.

Polder de Hooge Nesse

De 70 ha metende polder de Hooge Nesse was vroeger eigendom van de gemeente Rotterdam, die het als depot voor havenslib gebruikte. Een deel werd gebruikt als stortplaats voor huishoudelijk afval. In 1998 is begonnen met de sanering van het gebied. Inmiddels heeft er zich een spontane wildernis ontwikkeld. Door onder meer de aanleg van een struinpad en het planten van bomen wordt de Hooge Nesse steeds verder geschikt gemaakt voor extensieve recreatie.

Langs de Oude Maas

De oevers van de Oude Maas vormen een belangrijke recreatieve schakel tussen Dordrecht en de Albrandswaard. Fietsers, wandelaars en skaters genieten van de route over het drs. J. Borgmanpad. Door de gemeente wordt voortdurend gewerkt aan het versterken van de waardevolle combinatie van natuur, landbouw en recreatie in het gebied.

‘Ik mag ook op paardrijles!’ reageerde Sanne opgewekt. ‘Na de zomer, als ik jarig ben geweest!’ Trots keek opa Van Dam zijn kleindochter aan.

Ga op de Lindtsedijk linksaf om meteen bij Dierenpension De Lindt rechts de dijk af te gaan. Na de bocht loopt het fietspad tussen rijen bomen door. Ga aan het eind van het fietspad rechtdoor het bedrijventerrein op. Sla na 100 meter linksaf de Schrijnwerkersstraat in. Let op, in dit gebied rijdt vrachtverkeer!

‘Zo jongens, nu fietsen we Zwijndrecht in.’
‘Waarom heet Zwijndrecht eigenlijk zo, opa Kees?’ vroeg Daan nieuwsgierig.
‘Zaten hier vroeger veel Zwijnen of zo?’
Sanne moest lachen om Daan.
‘Nee, daar heeft het niets mee te maken. Zwijndrecht is ontstaan langs een ondiepe plek in de rivier de Swin. Zo’n doorwaadbare plek heette een drecht.’
‘Dus dan moest je pootjebaden om naar je vriendje aan de overkant te gaan?’ vroeg Thijs zich af. Opa Van Dam schoot in de lach.
‘Ja, zo zou je het kunnen zeggen. Overigens, uit de Swin is veel later de Oude Maas ontstaan. En die kan je niet zomaar oversteken!’

Het Develgebied

Sla na 200 m aan het eind van de Schrijnwerkersstraat linksaf, ga vervolgens met de bocht mee naar rechts. Steek de rotonde recht over de Munnikensteeg op. Ga na 450 m bij de volgende rotonde linksaf de Lindeweg op. Ga na ruim 500 m rechtsaf en geniet vanaf het houten bruggetje van het zicht op de Devel. U bevindt zich in Recreatie- en Natuurgebied De Munnikendevel.

Opa, Sanne, Thijs en Daan reden tussen de bedrijven door verder, waarna ze via de Munnikensteeg de Lindeweg op reden. Plotseling vloog er iets helder blauws voorbij. Thijs, die voorop fietste, zag het als eerste.
‘Kijk nou, wat was dat?’ De metaalblauwe vogel was razendsnel langs gekomen. Hij was ondertussen wat verder weg op een laag boven het water hangende tak gaan zitten. Daan zag hem nu ook. Snel pakte hij zijn verrekijker uit zijn rugzak en stelde hem scherp.
‘Cool, dat is een ijsvogel!’ zei hij verrast. ‘Die komen hier maar heel weinig voor. Ik ken hem uit mijn boek over vogels.’

Het Kijfhoekkerkje

Het Kijfhoekkerkje is een eenbeukig laatgotisch kerkje met een smaller driezijdig gesloten koor dat gedekt is met een tongewelf. Het kerkje staat op een stroomrug van de Devel. De oudste vermelding van de Kijfhoekkerk is van het jaar 1388.

De gemeente Zwijndrecht werkt samen met maatschappelijke partners aan het bevorderen van duurzaamheid en een gezonde leefstijl. Daartoe zijn in samenwerking met natuurorganisatie IVN, de provincie Zuid-Holland, Sportservice Zuid-Holland, JSO en andere twee werkprogramma’s ontwikkeld:

‘Groen doet goed’ en ‘Bewegen in het Groen’

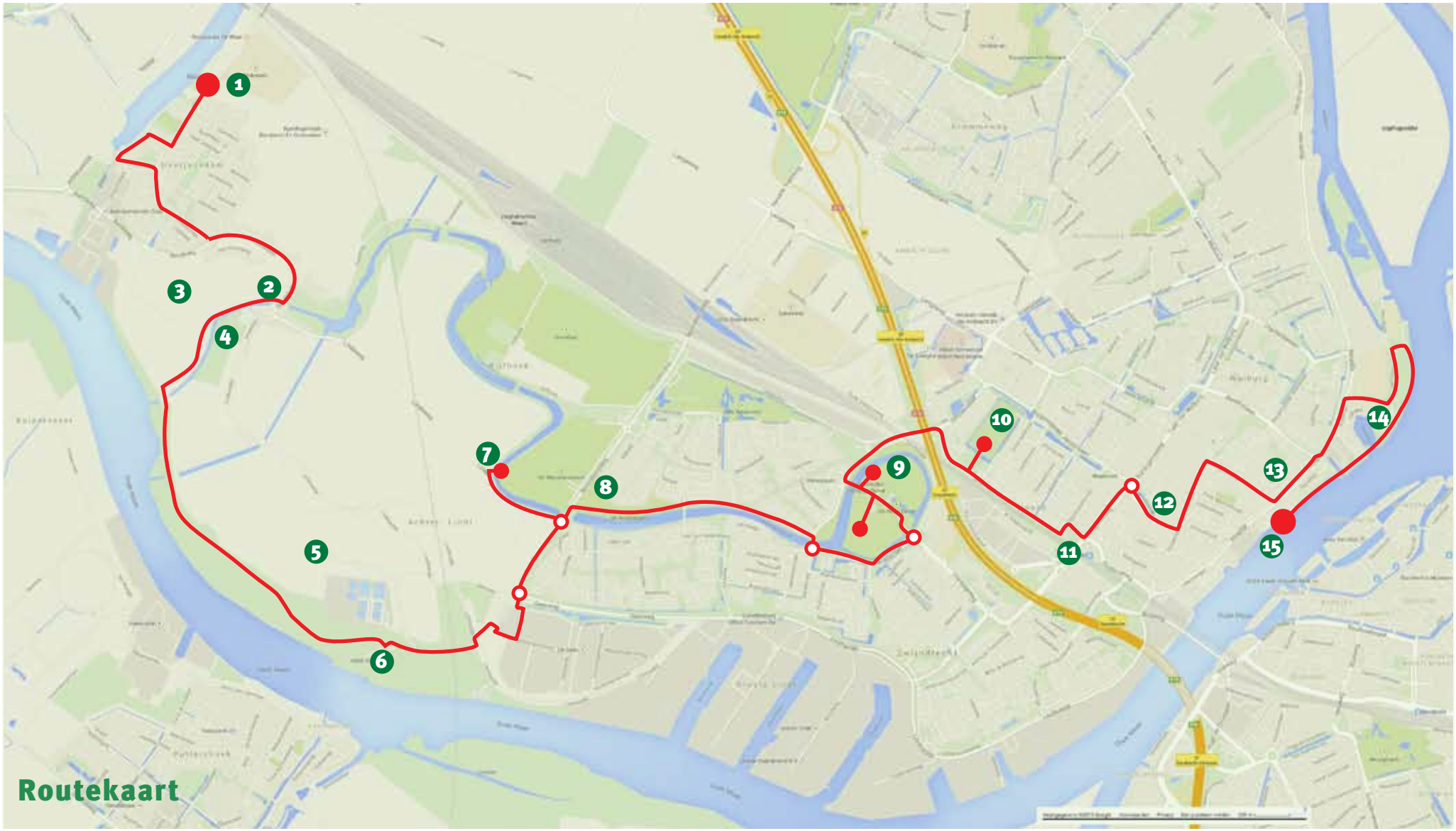

1 IJSCLUB HEERJANSDAM
2 GEDENKTEKEN WATERSNOODRAMP
3 LANDGOED HET BUITENLAND
4 NATUURGEBIED SLOBBEROORD
5 POLDER DE HOOGE NESSE
6 HOTEL ARA
7 NATUURGEBIED MUNNIKENDEVEL
8 ARBORETUM MUNNIKE PARK
9 KINDERBOERDERIJ DE KIBOE-HOEVE
10 BEGRAAFPLAATS JEROEN BOSCHLAAN
11 NATUURSPEELTERREIN BUITENPRET
12 HET OUDE RAADHUIS
13 WATERTOREN
14 BEELDENPARK DRECHTOEVERS
15 RESTAURANT ZOMERLUST

Samen met Theo Muusse, boswachter van Staatsbosbeheer in de Biesbosch en vogelkenner bij uitstek, maakte René Kerkhoven onlangs een wandeling door het gebied. Ze namen de volgende vogels waar: aalscholver, blauwe reiger, buizerd, cetti's zanger, doodaars, ekster, fuut, grauwe gans, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, kolgans, koolmees, krakeend, kortsnavel boomklever, kuifeend, pimpelmees, putter, roodborst, sperwer, staartmees, torenvalk, vink, waterhoen, watersnip, wilde eend, winterkoning en wintertaling.

De Devel is een eeuwenoud riviertje dat bebouwd Zwijndrecht met het buitengebied verbindt. In 1300 werd het afgedamd. Sindsdien fungeerde het als boezemwater. Later verdween het nut van de boezem als gevolg van de ingebruikname van een elektrisch gemaal. De Devel kwam toen droog te liggen. Na de uitbreiding van Rangeerterrein "Kijfhoek" is de Devel weer uitgegraven als natuurcompensatie. Bijzonder is dat de oorspronkelijke oeverwallen hier nog altijd zichtbaar zijn, omdat er nooit dijken op zijn aangelegd.

Munnikendevel: een vogelrijk gebied

De ijsvogel had een spitse, zwarte snavel en keek schuin omlaag. Hij zat klaar om een visje te vangen. Daan gaf de kijker door aan Thijs en Sanne, zodat die ook even konden kijken.
‘Wauw, die is mooi blauw!’ reageerde Sanne verrast toen ze het metaalkleurige vogeltje eenmaal had ontdekt. Ze vond het prachtig. Ineens dook het ijsvogeltje het water in. Al snel kwam hij weer boven met een visje. Hij vloog er mee weg om het zittend op een tak te verorberen. Ze fietsten weer verder. Op het houten bruggetje over de Devel stapten ze af om te pauzeren. Uit de fietstas haalde opa voor iedereen een pakje drinken en een gevulde koek tevoorschijn.
‘Hm, lekker!’ riep Thijs enthousiast uit.
‘Kijk jongens, daar in de verte staat het Kijfhoekkerkje. Dat is honderden jaren oud,’ vertelde opa.
‘Het lijkt hier de Biesbosch wel!’ zei Daan, onder de indruk als hij was van de mooie natuur om hem heen.
‘Dit deel van de Zwijndrechtse Waard bestaat uit klei-op-veen,’ vertelde opa Van Dam nu. Hij wees op de akkers die het natuurgebied omzoomden. ‘Op die akkers worden sinds mensenheugenis spruitjes gekweekt.’
‘Spruitjes, bah!’ riep Sanne uit, terwijl ook Daan en Thijs een vies gezicht trokken. Opa Kees schoot in de lach.
‘Ik vond spruiten ook nooit lekker, hoor. Die moet je leren eten. Honderden jaren geleden werden de spruiten van hier over de Oude Maas naar Dordrecht vervoerd, waar ze op de Groenmarkt door tuindersvrouwen werden verkocht.’
Toen de drie kinderen hun drinken en de koeken op hadden, was het weer tijd om verder te gaan.

Fiets over de Lindeweg terug naar de Munnikensteeg. Steek over, ga linksaf. Ga na 100 m rechtsaf het Develpad op.

‘Hé, hier is het Weetpunt!’ riep Daan enthousiast. ‘Daar kom ik wel eens. Je kan er op woensdagmiddag vaak leuke dingen doen. Ik ben weleens hutten van wilgentakken gaan bouwen langs de Devel.’
‘Ik wil wel mee de volgende keer!’ zei Thijs.
Iets verderop weken ze even van het Develpad af om bij het Rosarium naar de honderden bloeiende rozen te kijken.
‘Oma kwam hier altijd graag,’ zei opa Van Dam met weemoed in zijn stem. In gedachten verzonken bleef hij staan. Sanne pakte zijn hand vast. Ook zij miste haar oma erg, sinds ze twee jaar geleden was overleden.

Vereniging Arboretum Munnike Park

Bezoekerscentrum ‘t Weetpunt

Arboretum Munnike Park (6 ha) is aangelegd op initiatief van particulieren en wordt beheerd door de gelijknamige vereniging. In het arboretum staan circa 200 soorten bomen, waaronder eiken, beuken, robinia’s, linden en fruitbomen. In het rosarium uit 1995 staan 60 verschillende soorten rozen. Vanuit Bezoekerscentrum ’t Weetpunt wordt onder meer voorlichting gegeven. Ook worden er door Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard regelmatig natuuractiviteiten voor de jeugd georganiseerd.

Over het Develpad fietsten ze verder Zwijndrecht in. Langs de Devel stond een hoge rietkraag. Een lichte bries liet de lange rietpluimen heen en weer bewegen. Een reiger zat met ingetrokken nek langs de kant. De prachtige vogel zat te wachten tot hij een visje kon verschalken. Zijn grijs-witte verenpak zag er een beetje verfomfaaid uit. Daan hield even in om naar de vogel te kijken. Hij genoot zichtbaar van de natuur.
‘PFFFSSSSSSSSST,’ klonk het plotseling luid. De fiets van Thijs begon vervaarlijk te slingeren.
‘Verdorie, ik heb een lekke band,’ zei Thijs. Hij stapte af en bekeek zijn fiets van voor naar achter. ‘Het is mijn achterband. Wat moeten we nu?’
‘Wacht maar, Thijs, ik heb plakspullen bij me,’ zei opa Van Dam. Hij zette de fiets op zijn kop en keek de achterband na. ‘Ik zie het al, er zit een spijkertje in.’ Hij trok het roestige stukje ijzer eruit en ging met zijn bandenlichters aan de slag. Gelukkig was de band snel gerepareerd en konden ze weer op pad.

Vervolg uw weg over het Develpad. Het pad voert onder de Oudelandsbrug door. Negeer ook de fietsbrug 200 m verder. Ongeveer 500 m na de fietsbrug komt u bij de Develbrug aan. Ga hier rechtsaf de brug over.

Dwars door Zwijndrecht

Ga bij de rotonde linksaf de Laan van Nederhoven op. Deze gaat na 350 m over op de Develsingel. Ga nog 200 m door tot de rotonde. Ga hier linksaf de Parklaan op.

Rechts in het gras stonden een paar prachtige, grote bomen.
‘Hier ga ik in de herfst wel eens walnoten rapen,’ zei Daan, terwijl hij opzij keek. ‘Er liggen er soms wel honderd!’

Maak in het Develpark na 200 m een uitstapje naar links. Na 250 m treft u daar een natuurspeelterrein aan.

In het Develpark stopten de vier bij het natuurspeelterrein. Voordat opa Van Dam er erg in had, kropen de jongens op hun knieën door de modder door de met klimplanten aangelegde tunneltjes. Mopperend keek hij toe, terwijl de twee tussen de planten uit het zicht verdwenen.

‘Jongens, we gaan straks nog wat drinken. Kunnen jullie misschien een béétje schoon blijven?’
Maar eigenlijk wist hij de uitkomst al. Daan zag als eerste het licht aan het einde van de tunnel en kwam er onder de modder uit. Sanne moest lachen om het stoere vriendje van haar grote broer, op wie ze heimelijk een oogje had. Even later kwam ook Thijs tevoorschijn. Hij zag er al niet veel beter uit. Zo goed en zo kwaad als het ging, veegde opa Kees het ergste vuil van hun kleren af.

Fiets daarna de 250 m terug naar de Parklaan en vervolg uw weg naar links. Na 150 m kunt u rechts kinderboerderij De Kiboe-hoeve bezoeken.

Bij de Kiboe-hoeve gooiden Thijs en Daan hun fietsen tegen het hek en renden ze meteen naar binnen.
‘Hoho, kom eens terug, jongens!’ riep opa Van Dam hen achterna. ‘Vertrouw op God, maar zet wel je fiets op slot!’ Sanne moest lachen om haar liefste opa.
‘Wij gaan naar het varken!’ riep Thijs, toen hun fietsen eenmaal op slot stonden.
‘Het zijn zelf net beesten, hè?’ reageerde Sanne, toen de jongens eenmaal om de hoek waren verdwenen. ‘Kom, opa Kees, dan gaan wij naar de konijnen!’
Vertederd keek opa Van Dam even later toe hoe zijn kleindochter een konijntje oppakte en het tegen zich aan hield. Bij de lammetjes kwamen de vier elkaar weer tegen.

Ga vanuit De Kiboe-hoeve rechtsaf. Ga op de Burg. Pijl Hogeweglaan weer rechtsaf. Vervolg uw weg door de Pietermantunnel. Sla na de tunnel rechtsaf de Jeroen Boschlaan in. Ga na 300 m linksaf de begraafplaats op.

Tussen twee rijen gigantische blauwe ceders door reden ze de begraafplaats op. Boven hun hoofden klonk het geluid van reigers, die daar hoog in de bomen zaten te broeden. Bij de aula stopten ze even. ‘Kijk maar eens goed om je heen, hoe mooi het hier eigenlijk is. Al die verschillende bomen, struiken en bloemen.’
Sanne dacht er het hare van. Ze vond het een beetje luguber op zo’n begraafplaats.
‘Gaan we weer verder, opa Kees?’

Verlaat de begraafplaats en ga linksaf de Jeroen Boschlaan op. Sla na 700 m aan het eind linksaf. Sla vervolgens na 100 m rechtsaf. Hier komt u langs natuurspeelterrein Buitenpret.

Vijf minuten later kwamen ze langs natuurspeelterrein Buitenpret.
‘Mogen we hier even spelen, opa Kees?’ vroeg Thijs. Vol ongeduld wachtten de jongens op zijn antwoord.
‘Nou, vooruit dan maar,’ reageerde hij uiteindelijk, ‘jullie zijn toch al vies!’
Zelf ging hij samen met Sanne op een bankje zitten om uit te rusten.

Ga bij de verkeerslichten linksaf de Koninginneweg op. Sla na 450 bij de rotonde rechtsaf de W. van Oranjelaan in.

Tien minuten later fietsten ze verder, om verderop de Willem van Oranjelaan in te slaan. Links van de weg stonden enorme paardenkastanjes. Het was een prachtig gezicht, zoals ze daar op een rij stonden. Een paar eenden vlogen langs om iets verder op het water te landen.
‘Hier zoek ik in de herfst altijd kastanjes,’ zei Daan. ‘Op school maken we daar werkstukken van.’
Daan woonde om de hoek in de Juliana van Stolbergstraat.

De W. van Oranjelaan gaat na 200 meter over in Raadhuisplein.

Toen ze langs het gemeentehuis kwamen, stapte opa Van Dam af.
‘Hier is het oude Raadhuis. In de Tweede Wereldoorlog werden vanuit dit gebouw de voedselbonnen verdeeld. Omdat onderduikers niet aan bonnen konden komen en dreigden om te komen, hebben verzetsstrijders het gebouw in de hongerwinter van 1944 overvallen. De bonnen verdeelden ze onder de onderduikers, die zo konden overleven.’ Opa pauzeerde even. Mistroostig keek hij voor zich uit. Hij was zelf in die tijd ongeveer zo oud als zijn kleinkinderen.
‘Dat was heel moedig van die mensen: het ware echte helden. Helaas zijn hun daden niet onbestraft gebleven.’ De jongens waren diep onder de indruk van het verhaal. Zwijgend reden ze even later verder.

Sla na het Raadhuis linksaf de Burg. de Bruïnelaan op. Ga na 400 m aan het eind rechtsaf de Rotterdamseweg op. Na weer 400 m komt u bij de Ringdijk. Ga vlak voor de Ringdijk linksaf het fietspad op, dat om de hoek onder gebouwen

Het oude Raadhuis

Het Raadhuis is in 1932 gebouwd door architectenbureau Granpré Molière, Verhagen & Kok in de stijl van de Delftse School. Kenmerkend is de sobere stijl met toepassing van diverse soorten natuursteen. Particulieren en instanties als de politie, de zoutziederij en buurtschap De Groote Lindt hebben gebrandschilderde glas-in-loodramen geschonken voor de raadzaal en het trappenhuis.

De Zwijndrechtse Watertoren, een rijks- en gemeentemonument, werd in 1897 door architect F.A. de Jongh ontworpen in een aan de Hollandse Renaissance verwante stijl. Opvallend en uniek is dat de schacht en het waterreservoir één architectonisch geheel vormen. De ombouw van het reservoir maakt deel uit van het decoratieschema. Momenteel zijn er plannen in ontwikkeling om de toren een nieuwe bestemming te geven.

De kinderboerderij is met behulp van een groot aantal bedrijven in 1969 door de gemeente opgericht. Het heeft een oppervlakte van ruim 1,5 ha met een parkachtige uitstraling. De naast het zwembad gelegen boerderij trekt jaarlijks meer dan 50.000 bezoekers en brengt jong en oud in contact met een variëteit aan dieren.

Kinderboerderij De Kiboe-hoeve

Natuurspeelterrein Buitenpret

In de gemeente Zwijndrecht zijn in het kader van 'Bewegen in het Groen' inmiddels diverse natuurspeelterreinen aangelegd. Meest recent is die op het voormalige Van Yperenterrein: Buitenpret. Naast dit speelterrein zijn moestuinen voor en door buurtbewoners aangelegd.

De begraafplaats Jeroen Boschlaan is tussen 1934 en 1938 aangelegd als werkverschaffingsproject. Het terrein lag toen nog buiten de bebouwde kom. Inmiddels groeien er tientallen boomsoorten en is het een rijk biotoop voor onder meer vogels. De aula met het kenmerkende rieten dak en het spitse, roodkoperen torentje is een ontwerp van architect W.B.M. Beumer.

doorvoert. Steek na 350 m de Van Schaikstraat over. Steek vervolgens meteen rechtsaf de Ringdijk over. Ga linksaf het fietspad op. Na 100 m ziet u aan uw rechterhand de Watertoren.

Bij de watertoren stopten de vier even om de meer dan 100 jaar oude toren te bekijken.
‘Kijk eens naar boven, jongens,’ zei opa Van Dam, ‘daar zit een enorme bak, waar wel 200.000 liter water in past. Vroeger werden zulke torens gebouwd als watervoorraad en om te zorgen dat er druk op de leidingen stond. Tegenwoordig doet het Waterbedrijf dat met pompen.’

Het Noordpark en de Oude Maas

Ga 70 m na de Watertoren even naar rechts om uw weg evenwijdig aan de dijk over de Krammer te vervolgen. Sla vervolgens na 200 m rechtsaf. Links liggen voetbalvelden. Ga na 200 m linksaf het Noordpark in. Houd in het park links aan. U kunt hier in het park de diverse beelden bekijken.

‘Wat een rare dingen staan hier allemaal in het bos,’ zei Thijs. ‘Kijk daar dan, zo’n roestig geval. En al die stukken steen!’
‘Ja,’ reageerde Daan instemmend, ‘moeten ze dat niet eens opruimen?’ Opa Van Dam schoot in de lach.
‘Nee, jongens, dit zijn allemaal kunstwerken. Daar hebben mensen hun best op gedaan, om dat te maken.’

Volg vanuit het Noordpark de rivier, die u links van u houdt. U wordt even ‘landinwaarts’ door het park geleid. Ga meteen na de bomen linksaf het Maaspad op. Let op: vanaf hier mag u officieel niet fietsen. Vervolg het pad langs de Oude Maas met aan uw linkerzijde zicht op Dordrecht, de oudste stad van Holland. Na ongeveer 600 meter eindigt de route bij brasserie en restaurant Zomerlust.

Langs de Oude Maas fietsten ze verder.
‘En dit beeld dan, hoe vinden jullie dat?’ vroeg opa Van Dam bij de ‘Hoornboom’ van Gonda van der Zwaag. Het beeld, in felle, groene kunststof gemaakt, had scherpe, omhoog stekende punten.

‘Dit vind ik wel cool,’ zei Daan.
‘Ja, het lijkt wel een cactus,’ vulde Thijs aan.
Even later kwamen ze bij Zomerlust aan.
‘Hè hè,’ zuchtte Sanne, ‘eindelijk, we zijn er!’
Op het terras genoten ze met zijn allen van een ijsje. Het uitzicht op Dordrecht en de voorbijkomende binnenvaartschepen was fantastisch.
‘Wisten jullie dat er hier per jaar meer dan 150.000 schepen voorbij komen? Let maar eens op, je ziet ze voortdurend komen en gaan.’ Daan, Thijs en Sanne waren onder de indruk van het uitzicht.
Na een half uur was het tijd om te vertrekken. Opa Van Dam nam als eerste afscheid van Daan, die de kortste weg naar huis ging nemen.
‘Zie ik je morgen, Daan?’ zei Thijs. ‘We kunnen misschien een hut gaan bouwen langs de Oude Maas.’
‘Is goed, ik kom morgenmiddag weer naar jou toe! Dag allemaal!’
‘Dag Daan, tot ziens!’
En Sanne zwaaide nog eens een keer extra, terwijl Daan op het Veerplein om de hoek verdween.

'Hoornboom', Gonda van der Zwaag

Beeldenpark Drechtoevers

Beeldenpark Drechtoevers is een initiatief van de Nederlandse Kring van Beeldhouwers en werd in 1996 door Koningin Beatrix geopend. Het maakt deel uit van een groter geheel, dat meerdere gemeenten langs het water verbindt. Het is begonnen in Zwijndrecht met een lint aan kunstwerken (inmiddels zijn het er hier bijna 40), dat vanaf het Veerplein uitmondt in het Noordpark. Daar treft u kunstwerken aan van onder meer Lucien den Arend, een plaatselijke kunstenaar die aan de basis stond van het beeldenpark.

Zicht op historie

Naast het Veerplein ligt brasserie en restaurant Zomerlust. Geniet er van een heerlijke lunch, zo mogelijk op het terras. Je kijkt er over het water van de Oude Maas uit op Dordrecht, de oudste stad van Holland. Geniet van het mooiste uitzicht van de regio, een uitzicht waar de Dordtenaren zelf jaloers op zijn!

Over de auteur

Zwijndrechtenaar René Kerkhoven schrijft sinds 2010 kinderboeken, waarin een belangrijke rol is weggelegd voor natuurbeleving. Zijn boek ‘Deining in Dordrecht, *de avonturen van Luuk en Tim*’, speelt zich deels in Zwijndrecht af, onder meer in het Develmunnikengebied. In opdracht van de gemeente schreef hij de tekst voor ‘Spelenderwijs door het groen’.
Voor meer info over zijn boeken: zie www.deiningindordrecht.nl.

Colofon
Gemeente Zwijndrecht, www.zwijndrecht.nl
Informatie over de deelname Groenwedstrijd via zoekfunctie: Entente Florale 2015

Ontwerp: Flinc.Create (Tineke Flinterman)
Tekst: © René Kerkhoven 2015. Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of gedeelten, in welke vorm dan ook.
Fotografie: René Kerkhoven en foto’s uit de rubriek ‘foto van de week’
Wikipedia Creative Commons: Fazant (Pheasant)-Gary Noon, Riet in Middenduin-Tvdm, Rozen (Rosa ‘Old Blush’)-A. Barra, IJsvogel (Common Kingfisher Alcedo atthis)-Andreas Trepte (www.photo-natur.de), Roodborst (Robin)-Leighton Moss, Grauwe gans (Anser anser)-Guido Gerding, Narcis (Yellow flower)- AutoGyro, Vlinder (Kleiner Fuchs (Nymphalis urticae))-Darkone, Duckling-Jannes Pockele

Groene groeten uit Zwijndrecht